Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

TER BESLISSING

Datum
25 juni 2026

Onze referentie
IENW/BSK-2026/97413

Opgesteld door
DG Water en Bodem
Dir.Waterveiligheid, Rivieren en Zee
Zee

Beslistermijn
1-07-2026

Bijlage(n)
2

Aan Minister

nota

Rijksreactie EU Oceaanwetgeving en herziening EU Maritieme Ruimtelijke Planning Richtlijn met aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer

Aanleiding

Op 23 april startte de Europese Commissie een publieke consultatie over de "Herziening van de Europese richtlijn voor Maritieme Ruimtelijke Planning en nieuwe EU Oceaanwetgeving". De consultatie is open tot 16 juli aanstaande.

Advies is om namens het Rijk te reageren op de consultatie van de Commissie. Volgens staande afspraak wordt de Kamer daarover geïnformeerd. Advies is om de Kamer daarbij te informeren over de samenhang met de herziening van de Europese Kaderrichtlijn Mariene Strategie.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om akkoord te gaan met de reactie op de publieksconsultatie en deze met een toelichting ook te sturen aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

De Europese Commissaris voor Visserij en Oceanen herziet de Europese Richtlijn Maritieme Ruimtelijke Planning (MRP) uit 2014. Insteek van de Commissie is om deze te gebruiken als basis voor een EU Oceaanwet, waarvoor eind dit jaar een voorstel volgt. De Europese Commissaris voor Milieu, Waterweerbaarheid en Circulaire Economie herziet tegelijkertijd de Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRM). Mogelijk leidt dit ertoe dat de Commissie voorstelt de twee richtlijnen samen te voegen.

De MRP-richtlijn ziet toe op het periodiek doorlopen van een maritiem ruimtelijk planning proces en vaststellen van een maritiem ruimtelijk plan. Onderdeel is een ecosysteembenadering die volgt uit de KRM.

Het Programma Noordzee (onderdeel van het Nationaal Water Programma) is het Nederlandse Mariene Ruimtelijke Plan. Lidstaten moeten internationaal samenwerken voor grensoverschrijdende coherentie. Vanwege de ecologische en economische samenhang is het grote Noordzeegebied voor Nederland relevant. In OSPAR-verband en met het *Greater North Sea Basin Initiative* (GNSBI) onderneemt Nederland actie om samenwerking te versterken en het gebruik van de zee binnen de kaders van een gezonde zee te houden.

In reactie op de publieke consultatie geeft Nederland aan hoe een EU Oceaanwet kan helpen en dat de MRP-richtlijn op zich goed werkt, maar op punten verbetert kan worden.

De herziene MRP-richtlijn of een nieuwe EU Oceaanwet zijn volgens de reactie niet de plaats voor nieuwe inhoudelijke sectorale en bindende doelen. Het kan wel bestaande doelen (beter) met elkaar in verbinding brengen, processen stroomlijnen en coherentie tussen EU-beleidskaders en EU-regelgeving voor de zee bevorderen. De EU Oceaanwet moet de transitie naar duurzame toekomstbestendige visserij ondersteunen. De wet moet ook toezien op een betere connectie met de Vogelrichtlijn (VR), Habitatrichtlijn (HR), de Natuurherstelverordening (NHV) en ander relevant EU-beleid voor de zee om dat in samenhang uit te voeren. Dat is ook opgenomen in het BNC Fiche over het Europese Oceaanpact van 11 juli 2025.

Insteek van Nederland is dat nieuwe EU-wetgeving voor de zee het GNSBI ondersteunt en grensoverschrijdende MRP-samenwerking bevordert. Het gaat dan om gezamenlijk (scenario)onderzoek en dialoog bij grensoverschrijdende effecten, cumulatieve effectbeoordeling en gezamenlijke analyses van natuur, scheepvaart, energietransitie, voedselproductie en effecten van klimaatverandering op nationaal en zeebekken niveau. Meervoudig ruimtegebruik van de zee kan een beleidsuitgangspunt zijn, zoals Nederland dat hanteert, maar vergt locatie-specifiek maatwerk en kan dus geen generiek wettelijk voorschrift zijn.

De KRM-herziening bezien we in nauwe samenhang met het Oceaanwet voorstel. Bij de KRM-herziening zet Nederland in op een eenvoudigere richtlijn met minder regeldruk. Een KRM zou daarom meer gericht moeten worden op concretere en handhaafbaardere drempelwaarden, milieudoelen en maatregelen met meer focus op implementatie op het geëigende (regionale) zeeniveau.

In het juridisch samenvoegen van de KRM en MRP-richtlijn zien we geen meerwaarde. Het karakter van de richtlijnen verschilt, waarbij de KRM uiteindelijk tot doel heeft milieudoelen te bereiken, en de MRP vooral tot doel heeft maritieme planning te gebruiken als strategisch instrument voor de realisatie van uiteenlopende beleidsdoelen. Samenvoegen levert geen besparing qua inzet van mensen en middelen. De Nederlandse praktijk laat zien dat de twee richtlijnen prima in samenhang uit te voeren zijn onder een nationaal programma.

Krachtenveld
Er is breed draagvlak onder de EU-lidstaten voor herziening van de MRP-richtlijn en een EU Oceaanwet met betere samenhang met de KRM en andere zee-gerelateerde beleidsdomeinen. In de Tweede Kamer wordt het dossier gevolgd. De Kamer heeft nog geen standpunt ingenomen. Diverse niet-gouvernementele organisaties en leden van het Europees Parlement pleiten voor striktere eisen, concretere tijdlijnen en een EU Oceaanwet in de vorm van een Verordening.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden
Niet van toepassing

Datum
25 juni 2026

Onze referentie
IENW/BSK-2026/97413

Opgesteld door
DG Water en Bodem
Dir.Waterveiligheid, Rivieren en Zee
Zee

Aan
Minister

Bijlage(n)
2

Toelichting

Internationale/Europese context
In juni 2025 publiceerde de Europese Commissie het EU Oceaanpact, waar via een BNC-fiche op is gereageerd. In december 2025 heeft de Raad conclusies aangenomen over het EU Oceaanpact, inclusief passages over de EU Oceaanwet. Die conclusies zijn in januari 2026 aan de Kamer aangeboden. De Raad benadrukte het kernbeginsel van een ecosysteemgerichte aanpak waarbij gezonde mariene ecosystemen worden erkend als een voorwaarde en basis voor een duurzaam gebruik van de zee, met oog voor de complexe onderlinge afhankelijkheden binnen mariene milieus, en prioriteit aan geïntegreerd beheer.

Commissievoorzitter Von der Leyen heeft het Oceaanpact, oceaanobservatie en de Oceaanwet tot speerpunt gemaakt voor 2026. De Commissie werkt nu aan opties en een impact assessment. Publicatie van het EU Oceaanwet voorstel is voorzien in het 4e kwartaal 2026 tegelijk met een herzieningsvoorstel voor de KRM. De Commissie ziet het GNSBI als goed voorbeeld voor MRP-samenwerking op zeebekken niveau. Met de Oceaanwet wil de Commissie ook een wettelijke basis voor EU-samenwerking aan oceaanobservatie.

Politieke context
Het kabinet heeft in het Regeerakkoord rond de Natuurherstelverordening aangegeven dat de inzet zich richt op natuurherstel in de Noordzee en de Waddenzee en dat bij het uitvoeren, binnen de bestaande wettelijke kaders, ook een bredere afweging wordt gemaakt met andere belangen zoals economie en ruimte. MRP is bedoeld als een proces voor die bredere belangenafweging.

In het Kamerdebat rond de Landbouw en Visserij Raad van 25 maart 2026 vroeg het lid Vellinga-Beemsterboer (D66) naar de Nederlandse inzet rond het EU Oceaan pact. Met deze Kamerbrief en de reactie op de publieke consultatie geeft u antwoord op die vraag.

Financiële/juridische overwegingen
Op dit moment lijkt de voorkeur voor de juridische vorm van een EU Oceaanwet die van een (kader)Richtlijn te zijn. Dit omdat de MRP en de KRM beide richtlijnen zijn. Het is nog niet duidelijk of de Commissie zal voorstellen om beide richtlijnen samen te voegen. Ook met de vorm van een EU Verordening moet rekening worden gehouden. Bij samenvoeging zou in de uitvoering en bij toekomstige herzieningen onduidelijkheid kunnen ontstaan omdat de KRM op inhoud verschilt en praktijkgerichte uitvoerings- en gedelegeerde handelingen kent, zoals voor het vaststellen van drempelwaarden, en de MRP-richtlijn niet.

Strategie
Er zijn geen formele onderhandelingen geweest rond het EU Oceaanpact. De Raadsconclusies van december 2025 met richtinggevende uitspraken over de EU Oceaanwet zijn in consensus tot stand gekomen. Een politiek signaal vanuit samenwerkende landen, zoals in het GNSBI, met de wensen rond de EU Oceaanwet kan via een non-paper. Frankrijk heeft hiervoor het initiatief genomen. Na ontvangst van het Franse voorstel ontvangt u daarover advies.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
02	Brief aan Tweede Kamer	
03	Reactie NL publieke consultatie	De reactie van Nederland op de publieke consultatie van de Europese Commissie over de Herziening van de richtlijn maritieme ruimtelijke planning/de EU-oceaanwetgeving.

Datum
25 juni 2026

Onze referentie
IENW/BSK-2026/97413

Opgesteld door
DG Water en Bodem
Dir.Waterveiligheid, Rivieren en Zee
Zee

Aan
Minister

Bijlage(n)
2